

INFORMACIJA

O ORGANIZOVANJU MEĐUNARODNIH LJETNIJH MUZIČKIH FESTIVALA 2026. GODINE U ULCINJU I BUDVI, SA PREDLOGOM UGOVORA O SARADNJI

Rezime

Unapređenje turističke ponude, tj diverzifikacija turističkog proizvoda, jedan je od glavnih pravaca razvoja turizma Crne Gore kojim se ostvaruje strateški cilj da Crna Gora postane cjelogodišnja turistička destinacija, sa ujednačenim regionalnim razvojem.

Organizovanjem međunarodnih manifestacija/festivala ostvaruju se pozitivni rezultati na planu upravljanja turističkom potražnjom i privlačenja turista sa krajnjim ciljem smanjenja sezonalnosti u poslovanju turističke privrede, podsticanja preduzetništva i razvoja lokalnih zajednica uz podizanje nivoa kvaliteta stanovništva.

Crna Gora ima jedinstvenu priliku da tokom ljetnje sezone 2026. godine napravi značajan iskorak u segmentu međunarodnog event turizma. Organizacija dva velika međunarodna muzička događaja, na Velikoj plaži u Ulcinju u prvoj polovini jula i Sea Dance festivala u Budvi u drugoj polovini avgusta, ima potencijal da generiše mjerljive ekonomske koristi za turističku privredu i širu ekonomiju, uz veoma snažan promotivni efekat na globalnom nivou.

Posebnu stratešku dimenziju organizaciji ovih događaja daje okolnost da Crna Gora od 2026. godine postaje domaćin EXIT festivala, te da naša zemlja ima historijsku priliku da privuče jedinstvene posjetioce, a kao novu festivalsku i turističku publiku. Riječ je o izuzetno rijetkoj tržišnoj prilici koja se ne otvara često.

Istovremeno, povratak Sea Dance festivala nakon trogodišnje pauze nosi dodatni tržišni i promotivni potencijal, jer se može očekivati pojačano interesovanje domaće i međunarodne publike za obnovu jednog od najprepoznatljivijih festivalskih brendova na crnogorskom primorju, koji je Crnoj Gori donio titulu za najbolji evropski festival u kategoriji do 40.000 posjetilaca dnevno.

EXIT festival u Novom Sadu generiše posjetu od preko 80.000 jedinstvenih posjetilaca iz više od 100 država svijeta, koji generišu festivalsku posjetu od 50.000 posjetilaca dnevno, odnosno preko 200.000 posjetilaca za 4 dana. Za analizu efekata ovog festivala korišćena su tri scenarija posjećenosti događaja u Crnoj Gori: minimalni scenario od 15.000 posjetilaca dnevno po događaju, konzervativni scenario od 25.000 posjetilaca dnevno po događaju i potencijalni scenario od 35.000 dnevno posjetilaca po događaju. Uz prosječan boravak od sedam dana i prosječnu dnevnu potrošnju od 188 eura po posjetiocu (kojiko je iznosila prosječna dnevna potrošnja na Exitu 2025.), oba događaja zajedno mogu generisati između 210.000 i 490.000 noćenja i između 39,48 miliona i 92,12 miliona eura direktne turističke potrošnje.

Posebno je važno istaći da se glavna ekonomska korist ne ostvaruje na nivou organizatora, već u turističkoj privredi Crne Gore, u hotelima, restoranima, lokalnom transportu, trgovini i nizu pratećih djelatnosti, što dodatno opravdava javno ulaganje u ove događaje.

Predložena javna podrška iznosi 1,5 miliona eura iz državnog budžeta Vlade Crne Gore i 1,3 miliona eura zajednički od opština Ulcinj i Budva. Posmatrana u odnosu na procijenjeni direktni ekonomski efekat, ova investicija daje povrat od približno 1:15,8 u minimalnom scenariju, 1:26,3 u konzervativnom scenariju i 1:36,8 u potencijalnom scenariju, što potvrđuje veoma visok povrat na uložena javna sredstva, uz dodatne značajne promotivne i fiskalne efekte koji nijesu uključeni u ovu osnovnu računnicu.

1. Uvod

Organizacija dva velika međunarodna muzička događaja, na Velikoj plaži u Ulcinju u prvoj polovini jula i Sea Dance festivala u Budvi u drugoj polovini avgusta 2026. godine, bazira se na međunarodno prepoznatljivoj festivalskoj platformi EXIT-a, jednog od najpoznatijih evropskih festivalskih brendova, sa višedecenijskim iskustvom u organizaciji velikih događaja i snažnim međunarodnim dometom publike.

Procijeni, direktni i indirektni, ekonomski efekti navedenih događaja odnose se na turizam, ugostiteljstvo i povezane djelatnosti, ali i na njihov širi strateški doprinos međunarodnoj promociji Crne Gore i razvoju manifestacionog turizma.

Pored direktnih ekonomskih efekata, predmetni događaji imaju i širi razvojni značaj za Crnu Goru, jer doprinose privlačenju digitalnih nomada i kreatora sadržaja, jačanju kreativnih industrija i stvaranju uslova za veći angažman mladih profesionalaca, kao i podsticanju njihovog ostanka u zemlji.

Dodatni benefit za Crnu Goru predstavlja i postsezonski međunarodni program Ada Divine Awakening, koji se održava od 15. do 22. septembra 2026. godine i uključuje komplementarni muzički događaj planiran za sam kraj ljeta, odnosno 20. i 21. septembar t.g.

2. O organizatoru i međunarodnom kredibilitetu EXIT platforme

EXIT predstavlja jedan od najprepoznatljivijih festivalskih brendova u Evropi, nastao 2000. godine, sa razvijenim međunarodnim ugledom, dugogodišnjim organizacionim iskustvom i dokazanom sposobnošću privlačenja velike međunarodne publike.

Među najvažnijim međunarodnim priznanjima izdvajaju se tri titule Best Major Festival na UK i European Festival Awards, najprestižnijim evropskim festivalskim takmičenjima, osvajane za izdanja 2007, 2013. i 2017. godine, kao i nagrada za najbolju event organizaciju Evrope u 2025. godini. Sea Dance festival je na istom takmičenju, već nakon prvog izdanja, osvojio nagradu za najbolji evropski festival do 40.000 ljudi dnevno.

Pored međunarodnog ugleda, EXIT platforma ima i jasno mjerljiv ekonomski doprinos destinacijama domaćinima. Prema javno objavljenim istraživanjima, ukupni ekonomski doprinos Exit-a Srbiji premašio je 300 miliona eura od osnivanja festivala. Samo u 2024. godini festival je privukao više od 210.000 posjetilaca iz 120 zemalja, od kojih su 67% bili

međunarodni gosti. Istraživanja takođe pokazuju da je 83% anketiranih posjetilaca navelo festival kao jedini razlog dolaska u Novi Sad, što potvrđuje direktnu vezu između festivalskog prisustva i turističke tražnje.

U tom smislu, EXIT platforma predstavlja dokazano snažan generator međunarodne turističke tražnje, medijske vidljivosti i potrošnje u destinaciji domaćinu.

3. Strateški kontekst: Jedinstvena tržišna prilika u 2026. godini

Posebnu stratešku dimenziju organizaciji ovih događaja daje okolnost da Crna Gora od 2026. godine postaje domaćin EXIT festivala. Ova činjenica otvara izuzetno rijetku tržišnu priliku za Crnu Goru.

EXIT godišnje privlači preko 80.000 jedinstvenih posjetilaca iz više od 100 zemalja svijeta. Radi se o međunarodnoj publici visoke potrošačke moći, koja je navikla da putuje radi festivala i koja 2026. godine nema svoju uobičajenu destinaciju. Crna Gora, kroz događaj u Ulcinju koji se organizuje upravo u terminu tradicionalnog EXIT festivala, sa jadranskom obalom i svim drugim turističkim prednostima, ima direktnu mogućnost da se pozicionira kao alternativna destinacija za ovu publiku.

Ovakva konstelacija, kada jedan od vodećih evropskih festivala ne postoji u datoj godini, a alternativni događaj iste platforme nudi ekvivalentan sadržaj na novoj lokaciji, izuzetno je rijetka i teško ponovljiva. Propuštanje ove prilike značilo bi i propuštanje višegodišnjeg prozora za ubrzano pozicioniranje Crne Gore na evropskoj mapi event turizma.

4. Globalni trendovi i značaj manifestacionog i muzičkog turizma

Muzički turizam predstavlja jedan od najbrže rastućih segmenata globalne turističke industrije. Globalno tržište muzičkog turizma u 2024. godini dostiglo je vrijednost od **102 milijarde dolara**, uz prognoze rasta na preko **400 milijardi dolara** do 2032. godine, što ga svrstava među najbrže rastuće segmente turističke industrije (Credence Research, Music Tourism Market).

Veliki muzički festivali imaju nekoliko specifičnih ekonomskih karakteristika:

- generišu veliki broj međunarodnih gostiju
- povećavaju prosječnu potrošnju po turisti
- produžavaju turističku sezonu
- stvaraju visok medijski i promotivni efekat za destinaciju

Pored navedenog doprinosa EXIT festivala Srbiji od preko 300 miliona eura, i drugi referentni primjeri iz Evrope i svijeta potvrđuju ove efekte. Tomorrowland u Belgiji, sa 400.000 posjetilaca tokom dva vikenda, generiše ekonomski efekat od gotovo 281 milion eura i podržava 1.900 radnih mjesta. Glastonbury u Ujedinjenom Kraljevstvu, sa 200.000 posjetilaca, ostvaruje ekonomski efekat od 103 miliona funti. Coachella u SAD-u, sa 750.000 posjetilaca, generiše ekonomski efekat od 704 miliona dolara. Istraživanja Amadeus Travel Trends pokazuju da muzički turizam predstavlja jedan od vodećih pokretača međunarodnih putovanja Evropljana, sa posebno visokim učešćem putnika iz Velike Britanije, Holandije, Njemačke, Španije i Francuske.

Upravo zbog toga, mnoge države aktivno podržavaju organizaciju međunarodnih festivala kroz modele javne podrške. Za Crnu Goru, sa još uvijek snažnim sezonskim karakterom turizma, ovakvi događaji imaju dodatni značaj, doprinose internacionalizaciji ponude, povećanju prosječne potrošnje po gostu i jačanju međunarodne vidljivosti izvan tradicionalnih turističkih kanala.

5. Opis događaja

5.1. Međunarodni muzički događaj na Velikoj plaži u Ulcinju

Međunarodni muzički događaj na Velikoj plaži u Ulcinju planiran je za prvu polovinu jula 2026. godine, u terminu koji se poklapa sa periodom u kom se tradicionalno održava EXIT festival.

Ova okolnost ima direktan tržišni značaj. Publika koja godinama prati EXIT platformu i koja je navikla da mjesec jul provodi na festivalu, ove godine nema svoju uobičajenu destinaciju. Organizacijom događaja u Ulcinju u istom terminu, Crna Gora se direktno pozicionira kao relevantna alternativa za tu publiku.

5.2. Sea Dance festival u Budvi

Sea Dance festival planiran je za drugu polovinu avgusta 2026. godine u Budvi, kao povratak međunarodno prepoznatog festivalskog brenda nakon trogodišnje pauze.

Povratak festivala nakon pauze nosi posebnu tržišnu i promotivnu snagu. Iskustvo sličnih događaja pokazuje da povratak etabliranog brenda po pravilu generiše pojačano interesovanje domaće i međunarodne publike i snažan medijski efekat. U tom smislu, može se očekivati visoka posjećenost i znatan uticaj na turistički promet u Budvi i širem primorskom pojasu.

5.3. Postsezonski program Ada Divine Awakening

Dodatni benefit za Crnu Goru predstavlja i postsezonski međunarodni program Ada Divine Awakening, koji se održava od 15. do 22. septembra 2026. godine i uključuje komplementarni muzički događaj planiran za sam kraj ljeta, odnosno za period 20-21. septembar 2026. godine. Iako po obimu ne pripada istoj kategoriji kao glavni međunarodni muzički događaji u Ulcinju i Budvi, ovaj program u cjelini doprinosi produženju sezone, aktiviranju turističke potrošnje u post sezoni i generisanju dodatnih približno 5.000 do 10.000 noćenja.

6. Metodološki okvir procjene ekonomskih efekata

U okviru analize modelirana su tri scenarija posjećenosti. Minimalni scenario podrazumijeva 15.000 posjetilaca dnevno po glavnim događajima i služi za sagledavanje povrata investicije pri tom nivou realizacije. Srednji scenario obuhvata 25.000 posjetilaca dnevno po događaju, što i dalje predstavlja konzervativnu pretpostavku u poređenju sa posjećenošću EXIT festivala u Novom Sadu. Viši, potencijalni scenario predviđa 35.000 posjetilaca dnevno po događaju.

Prosječan broj noćenja tokom EXIT festivala u Novom Sadu iznosi 5,5. Imajući u vidu da bi posjetioci u Crnoj Gori kombinovali ljetovanje i festivalsko iskustvo, te da svjetski pokazatelji ukazuju na to da ovaj profil turista na destinaciji boravi znatno duže od prosjeka, realno je

očekivati boravak od 7 do 14 dana. Za potrebe ove analize primijenjena je konzervativnija pretpostavka – prosječan boravak od sedam dana u Crnoj Gori.

Na toj osnovi, ukupan broj noćenja za oba događaja zajedno iznosi 210.000 u minimalnom scenariju, 350.000 u konzervativnom scenariju i 490.000 u potencijalnom scenariju.

Za ovu analizu korišćena je prosječna dnevna turistička potrošnja od 188 eura po festivalskom posjetiocu, što predstavlja prosječnu dnevnu potrošnju zabilježenu tokom održavanja prethodnog EXIT festivala. U kontekstu primorske destinacije poput Crne Gore, gdje posjetioci uz festivalski program kombinuju festival sa ljetnjim odmorom, može se očekivati i viši nivo dnevne potrošnje, ali je za potrebe ovog dokumenta zadržana konzervativnija i metodološki odbranjiva osnova.

Direktna turistička potrošnja u ovoj analizi obuhvata smještaj, hranu i piće, lokalni transport, kupovinu i ostale lične rashode tokom boravka. Procjena ne uključuje sekundarne i indukovane efekte niti promotivnu vrijednost, što znači da je ukupan širi ekonomski efekat u praksi viši od ovdje prikazane direktne potrošnje.

7. Procjena ekonomskih efekata po događaju

7.1. Međunarodni muzički događaj na Velikoj plaži u Ulcinju

U zavisnosti od scenarija posjećenosti, događaj u Ulcinju mogao bi privući između 15.000 i 35.000 posjetilaca dnevno. Uz prosječan boravak od sedam dana, to znači između 105.000 i 245.000 noćenja. Primjenom prosječne dnevne potrošnje od 188 eura, direktna turistička potrošnja povezana sa ovim događajem procjenjuje se u rasponu od 19,74 miliona do 46,06 miliona eura, dok konzervativni scenario od 25.000 posjetilaca daje oko 175.000 noćenja i 32,90 miliona eura direktne turističke potrošnje.

7.2. Sea Dance festival u Budvi

U zavisnosti od scenarija posjećenosti, Sea Dance festival u Budvi mogao bi privući između 15.000 i 35.000 posjetilaca. Uz prosječan boravak od sedam dana, to znači između 105.000 i 245.000 noćenja. Primjenom prosječne dnevne potrošnje od 188 eura, direktna turistička potrošnja povezana sa ovim događajem procjenjuje se u rasponu od 19,74 miliona do 46,06 miliona eura, dok konzervativni scenario od 25.000 posjetilaca daje oko 175.000 noćenja i 32,90 miliona eura direktne turističke potrošnje.

S obzirom na povratak festivala nakon pauze i pojačano interesovanje koje to po pravilu nosi, opravdano je očekivati rezultate iznad konzervativne osnove korišćene u ovoj analizi.

7.3. Ada Divine Awakening

Iako ovaj program generiše oko dodatnih milion eura prihoda za privredu Crne Gore, nije uključen u ukupnu ekonomsku analizu, kako bi fokus ostao na glavnim mega događajima.

8. Ukupan direktni ekonomski efekat

Kombinovani efekat oba velika međunarodna muzička događaja u Crnoj Gori tokom 2026. godine procjenjuje se na sledeći način:

Scenario	Jedinstvenih posjetilaca po događaju	Ukupan broj jedinstvenih posjetilaca za dva festivala	Ukupna posjeta dva festivala	Ukupan broj noćenja ostvarenih u Crnoj Gori	Direktna turistička potrošnja
Minimalni scenario	15.000	30.000	90.000	210.000	39,48 miliona eura
Konzervativni scenario	25.000	50.000	150.000	350.000	65,80 miliona eura
Potencijalni scenario	35.000	70.000	210.000	490.000	92,12 miliona eura

Navedene procjene pokazuju da i u minimalnom scenariju predmetni događaji generišu veoma značajan direktan ekonomski efekat za turističku privredu Crne Gore, dok konzervativni i potencijalni scenario ukazuju na mogućnost još snažnijih ekonomskih i promotivnih rezultata.

9. Širi efekti na privredu Crne Gore: digitalni nomadi i razvoj kreativnih industrija

Veliki međunarodni muzički događaji imaju dodatnu vrijednost i podstiču ekonomsku aktivnost u nizu dodatnih sektora. Oni privlače i posebne profile međunarodno mobilnih gostiju, prije svega digitalne nomade, udaljene radnike, content creatore i druge profesionalce koji kombinuju putovanja, rad, boravak i javno digitalno prisustvo. Ovi segmenti gostiju posebno su važni za savremene destinacije zato što često ostvaruju duži boravak, troše kroz više lokalnih kanala i istovremeno doprinose međunarodnoj vidljivosti destinacije kroz sopstvene digitalne mreže i sadržaje. OECD navodi da privlačenje digitalnih nomada može donijeti ekonomske koristi kroz lokalnu potrošnju i dodatne inovacione efekte.

Značaj ovakvih gostiju dodatno potvrđuje i činjenica da je sama Crna Gora već prepoznala digitalne nomade kao važnu ciljnu grupu za jačanje atraktivnosti i konkurentnosti destinacije. Vlada Crne Gore usvojila je Program za privlačenje digitalnih nomada sa ciljem povećanja broja digitalnih nomada koji borave u zemlji i jačanja prepoznatljivosti Crne Gore kao atraktivne destinacije za njihov boravak, uz očekivane efekte na ekonomsku aktivnost, ulaganja i promociju turizma. U tom kontekstu, veliki međunarodni događaji mogu djelovati kao snažan akcelerator upravo tog cilja, jer stvaraju atmosferu, sadržaj i međunarodnu pažnju koju ovakvi segmenti publike posebno traže.

Pored neposredne potrošnje, ovi događaji imaju i snažan promotivni efekat jer privlače content creatore, influencersere i druge autore digitalnog sadržaja koji kroz sopstvene kanale oblikuju međunarodnu percepciju destinacije i podstiču buduća putovanja. U savremenom turističkom marketingu ovakvi akteri imaju sve veću ulogu u kreiranju vidljivosti destinacija, posebno među mlađom, mobilnom i međunarodno orijentisanom publikom. To znači da njihovo prisustvo na velikim događajima ne proizvodi samo trenutni promotivni domet, već i dugoročniji efekat na imidž destinacije i njenu privlačnost za buduće posjetioce.

Poseban razvojni značaj ovakvih događaja ogleda se i u njihovom efektu na zapošljavanje i aktiviranje mladih kreativnih profesionalaca. Veliki muzički i kulturni događaji angažuju širok spektar kadrova iz oblasti produkcije, dizajna, audiovizuelnih sadržaja, digitalnih komunikacija, marketinga, logistike, organizacije i tehničke realizacije, čime neposredno doprinose razvoju kreativnih industrija. UNESCO navodi da kulturne i kreativne industrije zapošljavaju više mladih ljudi uzrasta od 18 do 30 godina nego bilo koji drugi sektor. Zbog toga, ulaganje u događaje ovakvog tipa nema značaj samo za turizam, već i za širu kreativnu ekonomiju, posebno za mlade profesionalce i razvoj savremenih kulturnih i produkcionih kapaciteta u zemlji. Time se takođe jačaju uslovi za ostanak mladih profesionalaca u zemlji i ublažavanje odliva talenata ka inostranstvu.

10. Marketinški i promotivni efekti

Veliki međunarodni muzički događaji generišu promotivni efekat koji višestruko prevazilazi vrijednost neposredne turističke potrošnje. Kroz međunarodne medije, digitalne platforme, društvene mreže i sadržaj koji sami posjetioci i izvođači dijele sa globalnom publikom, eventi ovog tipa značajno doprinose vidljivosti destinacije na tržištima na kojima bi direktni marketinški doseg inače zahtijevao znatno veća sredstva.

Prema procjenama medijske grupacije *CNN*, marketinška vrijednost promocije EXIT festivala za Srbiju procijenjena je na oko 80 miliona dolara godišnje, dok je čuveni britanski *Economist* ovaj doprinos ocijenio kao neprocjenjiv.

Sličan promotivni efekat može se očekivati i za Crnu Goru kroz:

- globalne medije
- društvene mreže
- festivalske platforme
- međunarodne promotivne kampanje

Istovremena organizacija dva događaja u Ulcinju i Budvi tokom iste sezone dodatno bi pojačala taj signal, pozicionirajući Crnu Goru kao destinaciju koja gradi sistemski pristup event turizmu, a ne kao domaćina jednokratnog događaja.

11. Strateški efekti za turizam Crne Gore

Organizacija dva međunarodna muzička događaja u 2026. godini ima višestruke strateške efekte za turizam Crne Gore.

Prvo, skorišćavanjem jedinstvene tržišne prilike da je Crna Gora domaćin EXIT festivala 2026. Godine, naša zemlja može u kratkom roku doći do internacionalne festivalske publike čije bi privlačenje inače zahtijevalo godine izgradnje prepoznatljivosti.

Drugo, istovremena organizacija dva događaja različitog karaktera, u Ulcinju i u Budvi, šalje snažan signal da Crna Gora gradi poziciju relevantne destinacije event turizma, a ne samo tradicionalne destinacije sunca i mora.

Treće, uspješna realizacija ovih događaja stvara osnov za dugoročno pozicioniranje, privlačenje novih festivalskih projekata i razvoj manifestacionog turizma kao strukturnog segmenta turističke ponude.

Četvrto, događaji doprinose internacionalizaciji destinacije i povećanju zastupljenosti Crne Gore na emitivnim tržištima zapadne Evrope, odakle dolazi publika visoke potrošačke moći.

Peto, dodatni benefit predstavlja i postsezonski međunarodni program Ada Divine Awakening, koji doprinosi produženju sezone, aktiviranju turističke potrošnje u post sezoni i dodatnom pozicioniranju Crne Gore kao destinacije koja razvija cjelogodišnji pristup manifestacionom i iskustvenom turizmu.

12. Zaključak

Državna podrška organizaciji međunarodnog muzičkog događaja na Velikoj plaži u Ulcinju i Sea Dance festivala u Budvi tokom 2026. godine predstavlja razvojnu investiciju sa jasno mjerljivim ekonomskim i strateškim benefitima za Crnu Goru.

Poseban značaj ove prilike proizilazi iz jedinstvenog tržišnog konteksta, odnosno činjenice da Crna Gora postaje domaćin EXIT festivala u 2026. godini, što našoj zemlji otvara direktan put ka internacionalnoj festivalskoj publici od preko 80.000 jedinstvenih posjetilaca iz više od 100 zemalja. Ovakva prilika je izuzetno rijetka i vremenski ograničena. Istovremeno, povratak Sea Dance festivala nakon trogodišnje pauze dodatno pojačava tržišni i promotivni potencijal projekta.

Na osnovu tri razmatrana scenarija, oba događaja zajedno mogu generisati između 210.000 i 490.000 noćenja i između 39,48 miliona i 92,12 miliona eura direktne turističke potrošnje, uz dominantno prelijevanje tih koristi na hotele, restorane, lokalni transport, trgovinu i niz pratećih privrednih djelatnosti u Crnoj Gori.

Predložena ukupna javna podrška od 2,8 miliona eura (1,5 miliona eura iz državnog budžeta Vlade Crne Gore i 1,3 miliona eura zajednički od opština Ulcinj i Budva), u poređenju sa procijenjenim direktnim ekonomskim efektom, daje odnos od približno 1:15,8 u minimalnom scenariju, 1:26,3 u konzervativnom scenariju i 1:36,8 u potencijalnom scenariju, što i u najopreznijoj projekciji potvrđuje veoma visok povrat na uložena javna sredstva. Uz promotivne i fiskalne efekte koji nijesu uključeni u ovu računicu, ukupna vrijednost investicije za Crnu Goru je još veća.

Pored neposrednih turističkih i ekonomskih koristi, predmetni događaji imaju i širi razvojni značaj za Crnu Goru, jer doprinose privlačenju digitalnih nomada i kreatora sadržaja, jačanju kreativnih industrija, većem angažovanju mladih profesionalaca i stvaranju uslova za njihov ostanak u zemlji.

Dodatni benefit za Crnu Goru predstavlja i postsezonski međunarodni program Ada Divine Awakening, koji se održava od 15. do 22. septembra 2026. godine i uključuje komplementarni muzički događaj planiran za sam kraj ljeta, odnosno 20. i 21. septembra. Iako po obimu ne pripada istoj kategoriji kao glavni međunarodni muzički događaji u Ulcinju i Budvi, ovaj program u cjelini doprinosi produženju sezone, aktiviranju turističke potrošnje u post sezoni i generisanju dodatnih približno 5.000 do 10.000 noćenja.

Imajući u vidu sve navedeno, predložena podrška može se smatrati opravdanom, proporcionalnom i usmjerenom ka ostvarivanju jasnih, mjerljivih i široko raspoređenih razvojnih koristi za turizam i širu ekonomiju Crne Gore.

Sredstva za realizaciju navedenih događaja nijesu planirana Budžetom Ministarstva turizma za 2026. godinu, pa je neophodno **razmotriti mogućnost obezbjeđenja potrebnih sredstava, u iznosu od 1,5 miliona eura, iz budžetske rezerve za 2026. godinu.**

UGOVOR

**O SARADNJI NA ORGANIZACIJI MEĐUNARODNIH LJETNIH
MUZIČKIH FESTIVALA U ULCINJU I BUDVI**

zaključen u Podgorici, _____ 2026. godine između:

MINISTARSTVA TURIZMA CRNE GORE, ul. _____, 81000 Podgorica, Crna Gora, koje zastupa mr Simonida Kordić, ministar (u daljem tekstu: **Ministarstvo**)

i

MYEXIT ADVENTURE d.o.o., ul. Kisačka 5, Novi Sad, Republika Srbija, matični broj 20796138, PIB 107408901, koje zastupa Dunja Gladić, direktor (u daljem tekstu: **EXIT**)

PREAMBULA

Polazeći od činjenice da EXIT predstavlja jedan od najprepoznatljivijih festivalskih brendova u Evropi, sa višedecenijskim iskustvom u organizaciji velikih međunarodnih muzičkih događaja, te da je kroz svoja festivalska izdanja i međunarodne aktivnosti dokazao sposobnost privlačenja velike domaće i međunarodne publike, kao i generisanja značajnih ekonomskih i promotivnih efekata za destinacije domaćine;

Imajući u vidu da je EXIT festival višestruko međunarodno nagrađivan, uključujući i tri priznanja za najbolji veliki evropski festival, te da je Sea Dance festival već nakon svog prvog izdanja osvojio evropsku festivalsku titulu u kategoriji festivala do 40.000 posjetilaca dnevno, čime je potvrđen njegov međunarodni kredibilitet i značaj za razvoj manifestacionog turizma u Crnoj Gori;

Imajući u vidu da je, prema javno objavljenim analizama i istraživanjima, EXIT festival do sada generisao ekonomski doprinos Srbiji od preko 300 miliona eura, kao i da njegov međunarodni domet obuhvata više od 80.000 jedinstvenih posjetilaca iz preko 100 država svijeta, što potvrđuje kapacitet EXIT platforme da privuče međunarodnu turističku tražnju i stvori značajne efekte na turističku privredu destinacije domaćina;

S obzirom na to da Crna Gora postaje domaćin EXIT festivala u 2026. godini, stvara se izuzetno rijetka tržišna prilika da Crna Gora kroz događaje na svom primorju privuče dio međunarodne publike, kao i da se Sea Dance festival u Budvi vraća nakon trogodišnje pauze, uz očekivano pojačano interesovanje domaće i međunarodne javnosti;

Imajući u vidu da organizacija međunarodnog muzičkog događaja na Velikoj plaži u Ulcinju, kao i festivala „Sea Dance” u Budvi predstavlja projekat od značaja za dodatno unapređenje turističke ponude Crne Gore, jačanje međunarodne promocije države, razvoj manifestacionog turizma, privlačenje visoko mobilne međunarodne publike, kao i stvaranje značajnih ekonomskih koristi za hotele, restorane, lokalni transport, trgovinu i niz drugih povezanih djelatnosti;

S obzirom na to da MYEXIT ADVENTURE nije privredno društvo u poteškoćama u skladu sa članom 2 tačka 18 Regulative Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine o proglašenju određenih kategorija pomoći usklađenih sa unutrašnjim tržištem u primjeni čl. 107 i 108 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, koja se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 1.1.

Pravilnika o listi pravila državne pomoći („Službeni list Crne Gore”, br.034/26 od 12.03.2026.godine);

Polazeći od toga da ovakvi događaji, pored neposrednih turističkih i ekonomskih efekata, doprinose i razvoju kreativnih industrija, angažovanju mladih profesionalaca, privlačenju digitalnih nomada i kreatora sadržaja, kao i produženju turističke aktivnosti kroz razvoj savremenih i međunarodno relevantnih turističkih proizvoda;

Ugovorne strane saglasno konstatuju da postoji obostrani interes za saradnjom na organizaciji međunarodnog muzičkog događaja na Velikoj plaži u Ulcinju, kao i festivala „Sea Dance” u Budvi tokom 2026. godine, te sa tim ciljem pristupaju zaključenju ovog Ugovora kojim preciznije regulišu uslove međusobne saradnje, kao i pojedinačne obaveze ugovornih strana na realizaciji zajedničkog projekta, kako slijedi:

PREDMET UGOVORA

Član 1.

1.1 Ugovorne strane ovim Ugovorom regulišu međusobne odnose u pogledu pripreme i realizacije dva međunarodna ljetnja muzička događaja planirana u Crnoj Gori tokom 2026. godine pod zajedničkim radnim nazivom „EXIT 2 Montenegro” i to:

1. međunarodnog muzičkog događaja na Velikoj plaži u Ulcinju, planiranog za prvu polovinu jula 2026. godine;
2. festivala „Sea Dance” u Budvi, planiranog za avgust 2026. godine;

kao i pripreme i realizacije svih pratećih aktivnosti na teritoriji opština Ulcinj i Budva i šireg područja Crne Gore tokom perioda realizacije navedenih događaja (u daljem tekstu zajednički: **Festivali**).

PRAVA I OBAVEZE UGOVORNIH STRANA

Član 2.

2.1 U cilju realizacije Festivala, EXIT se obavezuje da:

- obezbijedi korišćenje sopstvenog stručnog znanja i iskustva u organizaciji sličnih međunarodnih muzičkih manifestacija, uz učešće renomiranih stranih i regionalnih muzičkih izvođača;
- organizuje Festivale i koordinira sve aktivnosti na njihovoj realizaciji u skladu sa najvišim profesionalnim standardima muzičke industrije, što naročito podrazumijeva:
 1. osmišljavanje kreativnog koncepta Festivala;
 2. realizaciju selekcije i bukinga renomiranih stranih i regionalnih muzičkih izvođača najmanje u rangu izvođača koji su učestvovali na ranijim festivalima, a u skladu sa reputacijom Festivala;
 3. obezbjeđivanje zvučne tehnike, osvjetljenja i video tehnike neophodne za realizaciju programa na vrhunskom profesionalnom nivou;
 4. osmišljavanje i realizaciju marketinške kampanje Festivala, uključujući kreiranje profesionalnog medija plana, produkciju i emitovanje reklama, produkciju, štampanje i distribuciju plakata i flajera, produkciju i

objavljivanje novinskih oglasa i sve druge aktivnosti u oblasti marketinga i promocije Festivala;

5. mjere za uspostavljanje i kontrolu bezbjednosti publike i izvođača tokom trajanja Festivala, što obuhvata i obavezu da angažuje profesionalnu službu obezbjeđenja i potrebna sredstva, uključujući i sve zakonom propisane obaveze organizatora manifestacije;

- u skladu sa pravilima o državnoj pomoći u kulturi obezbijedi najmanje 20% sopstvenih sredstava u odnosu na ukupna javna davanja opredijeljena ovim Ugovorom za realizaciju Festivala;
- uključi u realizaciju Festivala svoje kontakte i upotrijebi stručno znanje u oblasti tehničke realizacije, sopstvena pozitivna iskustva i omogući korišćenje sopstvenog know-how;
- stavi na raspolaganje sve svoje stručne i ljudske kapacitete, odnosno izvrši i sve druge neophodne radnje u cilju uspješne realizacije Festivala;
- u saradnji sa Ministarstvom i Nacionalnom turističkom organizacijom Crne Gore aktivno radi na promociji Crne Gore kao prepoznate turističke destinacije, posebno u domenu manifestacionog turizma, sa akcentom na jačanje turističkog brenda Crne Gore;
- novčana sredstva iz člana 2.2. ovog Ugovora koristi namjenski i isključivo za operativne troškove, i to:
 - najam ili zakup nekretnina i mjesta događaja,
 - putne troškove, troškove smještaja i hospitalitija,
 - troškove materijala i robe direktno povezane sa Festivalima,
 - arhitektonsku strukturu za pozornice, infrastrukturu i izgradnju festivala,
 - zajam, zakup i amortizaciju alata, softvera i opreme, tehničku realizaciju i produkciju događaja
 - troškove prava pristupa djelima zaštićenim autorskim pravom i drugom sadržaju zaštićenom povezanim pravima intelektualnog vlasništva,
 - troškove promocije i troškove koji su nastali kao direktna posledica organizovanja Festivala, troškovi muzičkog i kulturnog programa, honorari učesnika u programu, marketing u zemlji i inostranstvu
 - troškove osoblja koje radi za Festivale, organizacione i operativne troškove, takse i dozvole
 - troškove usluga savjetovanja i podrške koje pružaju spoljni savjetnici i pružatelji usluga, a koji nastaju kao direktna posledica Festivala;
- novčana sredstva iz člana 2.2. ovog Ugovora neće se koristiti za djelatnosti povezane sa izvozom u treće zemlje ili države članice EU, odnosno da mjere državne pomoći nijesu neposredno povezane sa izvezenim količinama, uspostavljanjem i radom distributivne mreže ili drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznom djelatnošću, kao i da mjere državne pomoći nijesu uslovljene time da se prednost daje upotrebi domaće robe u odnosu na uvezenu robu, te da MYEXIT ADVENTURE DOO NOVI SAD u vrijeme dodjele mjera državne pomoći nije privredno društvo u poteškoćama, kao i da ne postoji aktivni nalog za povraćaj nezakonite i/ili neusklađene državne pomoći dodijeljene ovom privrednom društvu;
- u roku od 60 dana od završetka posljednjeg događaja dostavi Ministarstvu cjelokupan finansijski, programski i marketinški izvještaj o realizaciji Festivala.

2.2 U cilju realizacije Festivala, Ministarstvo se obavezuje da:

- po potpisivanju ovog Ugovora, bez odlaganja preduzme sve interne administrativne radnje neophodne za pravovremenu realizaciju plaćanja u skladu sa članom 2.3 ovog Ugovora;
- u skladu sa ovim Ugovorom obezbijedi i isplati EXIT-u novčana sredstva u ukupnom iznosu od **1.500.000,00 eura** (slovima: **jedan milion i pet stotina hiljada eura**), odnosno po 750.000,00 eura (sedam stotina pedeset hiljada eura) za svaki pojedinačni Festival, što predstavlja do 80% učešća javnih sredstava, u cilju pokrivanja dijela troškova pripremnih aktivnosti i realizacije Festivala, u skladu sa dinamikom isplate utvrđenom u članu 2.3 ovog Ugovora;
- u duhu dobre poslovne saradnje između ugovornih strana i sa ciljem da zajednički projekat postigne što veći uspjeh, učini maksimalne napore u pronalaženju i drugih relevantnih javnih i privatnih partnera, posebno u domenu smještaja, prevoza, turističkih usluga i promocije, koji mogu kroz obezbjeđivanje materijalnih sredstava, opreme, usluga i drugih resursa doprinijeti što kvalitetnijoj organizaciji Festivala;
- kroz kanale marketinga i komunikacija Ministarstva i Nacionalne turističke organizacije Crne Gore, kao i EXIT-a, a kroz pozive turistima da prisustvuju Festivalima, aktivno učestvuje u promociji Crne Gore kao turistističke destinacije;
- obezbijedi promociju Festivala i kroz aktivnosti partnerskih turističkih agencija i sve druge dostupne kanale marketinga i komunikacija, u cilju:
 1. povećanja broja turista koji bi posjetili Crnu Goru i istovremeno Festivale;
 2. animiranja postojećih gostiju na crnogorskom primorju da tokom svog boravka u Crnoj Gori posjete Festivale u Ulcinju i Budvi;
 3. jačanja percepcije Crne Gore kao moderne i međunarodno relevantne turističke destinacije;
- izvrši i sve druge neophodne radnje iz svoje nadležnosti, a u cilju što uspješnije realizacije Festivala.

2.3 Novčana sredstva iz člana 2.2 ovog Ugovora u ukupnom iznosu od 1.500.000,00 eura, odnosno po 750.000,00 eura za svaki pojedinačni Festival, biće isplaćena EXIT-u u pet jednakih rata u iznosu od po 300.000,00 eura, nakon odobrenja od strane Agencije za zaštitu konkurencije, prema sljedećoj vremenskoj dinamici:

- prva rata: 10. aprila 2026. godine;
- druga rata: 10. maja 2026. godine;
- treća rata: 10. juna 2026. godine;
- četvrta rata: 10. jula 2026. godine;
- peta rata po dostavljanju finalnog izvještaja iz člana 2.1 stav 1 alineja 9 ovog Ugovora.

Isplata svake pojedinačne rate vršiće se po dostavljanju mjesečnog izvještaja EXITA-a Ministarstvu o realizaciji Festivala za prethodni mjesec.

Svaka rata se isplaćuje pod uslovom da EXIT nije u docnji sa izvršenjem preuzetih obaveza iz ovog Ugovora, te da Ministarstvu nije upućeno pisano obavještenje o jednostranom raskidu u skladu sa članom 4.3 ovog Ugovora.

POVJERLJIVOST

Član 3.

3.1 Ugovorne strane su saglasne da se tokom važenja ovog Ugovora sve informacije, podaci i poslovni kontakti koje između sebe razmijene smatraju povjerljivim i čuvaju kao poslovna tajna.

3.2 Ugovorne strane neće materijale, podatke, dokumentaciju, informacije i slično, koje dobiju od druge strane, koristiti u svrhe izvan onih utvrđenih ovim Ugovorom i istovremeno ih ne smiju u bilo kom obliku otkrivati ili stavljati na raspolaganje trećim licima, odnosno njima upravljati na način koji bi ugrozio interese druge strane.

3.3 Ugovorna strana koja otkrije poslovnu tajnu trećem licu ili na bilo koji način postupi suprotno obavezama propisanim ovim članom, biće odgovorna drugoj strani za time prouzrokovanu štetu.

VAŽENJE UGOVORA I MOGUĆNOST RASKIDA

Član 4.

4.1 Ovaj Ugovor se zaključuje na određeno vrijeme, radi realizacije međunarodnog muzičkog događaja u Ulcinju, kao i festivala „Sea Dance” u Budvi tokom 2026. godine i stupa na snagu danom njegovog potpisivanja.

4.2 Ugovorne strane mogu raskinuti ovaj Ugovor sporazumno, bilo kada, pod uslovom da prethodno utvrde međusobni završni finansijski bilans, odnosno da nemaju bilo kakvih međusobnih neizmirenih potraživanja.

4.3 U slučaju nepoštovanja odredbi Ugovora, svaka od ugovornih strana može svojim pisanim obavještenjem ovaj Ugovor i jednostrano raskinuti prije isteka perioda važenja, uz otkazni rok od 30 dana od dana dostave pisanog obavještenja. Za vrijeme otkaznog roka strane su dužne da savjesno realizuju sve započete aktivnosti. Obavještenju o raskidu mora prethoditi pismena opomena upućena strani koja krši Ugovor, uz ostavljanje roka od najviše 15 dana da učinjenu povredu u cjelosti otkloni.

4.4 Kršenje obaveza propisanih ovim Ugovorom podrazumijeva obavezu strane koja ga krši da u cjelosti nadoknadi drugoj oštećenoj strani sve uložene resurse, troškove i isplate koje je ova snosila u vezi sa realizacijom Festivala, po bilo kom osnovu, kao i da nadoknadi time prouzrokovanu štetu.

4.5 U slučaju nastupanja okolnosti više sile, zabrane ili ograničenja od strane nadležnih organa, bezbjednosnih razloga, elementarnih nepogoda ili drugih vanrednih okolnosti koje objektivno onemogućavaju održavanje jednog ili više Festivala, Ministarstvo zadržava pravo da obustavi sva plaćanja koja su u toku i/ili zatraži povraćaj prethodno uplaćenih sredstava, u cijelosti ili srazmjerno nerealizovanom dijelu aktivnosti, osim u dijelu sredstava koja su do tog trenutka opravdana i dokumentovano utrošena na pripremne aktivnosti u vezi sa Festivalima.

KLAUZULA O MIROVANJU

Član 5.

5.1 Sredstva iz člana 2.2. ovog Ugovora mogu se dodijeliti tek nakon odobrenja Agencije za zaštitu konkurencije.

5.2. Ugovorne strane su saglasne da Ministarstvo ne snosi nikakvu materijalnu ili nematerijalnu odgovornost prema EXIT-u na osnovu ovog Ugovora, u slučaju da Agencija iz stava 1 ovog člana

ne da pozitivno mišljenje ili odobrenje za isplatu sredstava iz člana 2.2. Ugovora ili ukoliko Agencija donese rješenje o obustavi dalje dodjele državne pomoći.

NAČELO KUMULACIJE DRŽAVNE POMOĆI

Član 6.

6.1 Sva sredstva, dobijena iz različitih izvora finansiranja, u cilju organizovanja Festivala, će se kumulirati, tako da u ukupnom iznosu ne pređu intenzitet od 80% opravdanih troškova.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 7.

7.1 Izmjene i dopune ovog Ugovora vršiće se uz pisanu saglasnost ugovornih strana, zaključenjem odgovarajućih aneksa.

7.2 Ugovorne strane se obavezuju da prilikom ostvarivanja prava i obaveza predviđenih ovim Ugovorom postupaju savjesno i sa pažnjom dobrog privrednika, uz čuvanje ugleda i uvažavanje interesa druge strane.

Član 8.

8.1 Ugovorne strane će realizovati ovaj Ugovor uz primjenu prava Crne Gore kao mjerodavnog za poslovni odnos. Polazeći od sjedišta ugovornih strana, koja se nalaze na teritoriji različitih država, u slučaju bilo kakvog spora, strane ugovaraju nadležnost suda u Podgorici.

8.2 Ovaj Ugovor je sastavljen u 4 (četiri) istovjetna primjerka, od kojih svaka strana zadržava po 2 (dva) primjerka.

ZA MINISTARSTVO TURIZMA CRNE GORE

ministar/ka

ZA MYEXIT ADVENTURE d.o.o.

direktor